

rekurz de pr. 16. novembra 1881, št. 9273 v formelnem oziru predpisu §. 13. obč. sodn. reda nasprotuje — omenjeni rekurz vsled dvornega dekreta od 13. februarja 1795, št. 217, just. zb. zak. lit. i z opazko zavrnila, da je rekurentu na voljo dano ponoviti rekurz v 8 dnevih a. d. r. v nemškem jeziku pri sodnji prve instance.

To se tožencu s priloženim rekurzom daje na znanje.

C. kr. okrajna sodnija v Loži, dne 1. januarja 1882.“

O pravni terminologiji.

Kadar nasprotniki slovenskemu uradovanju z dokazi ničesar opraviti ne morejo, tedaj sklicujejo se na revščino slovenskega jezika, tedaj naglašajo pred vsem, da nimamo nikake pravne terminologije, da se rabijo za jeden in isti pojem raznovrstni izrazi, tako da konečno nikdo ne ve, kaj je pravo, in kaj da naj se definitivno rabi. Resnica je, da je naša pravna terminologija še močno v neredu, in da se časih rabi za jedno in isto več izrazov. Pri tem pa se mora premisliti, da pravni izrazi ne stopijo kar čez noč v življenje, kakor zrastejo gobe na vlažnej zemlji. Pravna terminologija je sad daljšega procesa, in praktično življenje jo čisti in pili toliko časa, da se kaže konečno v podobi dovršene celote. Tudi v Nemcih nastala je pravna terminologija tako, in še sedaj se vidi temu ali onemu najivnemu izrazu, kako da je bil o svojem času s silo „narejen“. Neopravičeno je torej očitiranje, da mi za svojo pravno terminologijo besede kujemo, da si sami napravljamo take izraze, katerih narod ne govori in zategadelj tudi ne pozna. Ali tudi v Nemcih nahaja se brezbrojno tacih izrazov, o katerih prosto ljudstvo nikacega pojma tedaj imelo ni, ko se je vpeljal na. pr. naš občni sodnijski red. Ali v teku časa privadil se jih je priprosti rod, in ako je sedaj ta ali oni izraz slovenskemu kmetu nejasen v slovenskem odloku, poznal ga bode čez deset ali dvajset let ravno tako dobro, kakor pozna sedaj spridene nemške izraze, katere mu je nemški pravni absolutizem v teku jednega stoletja v možgane urinil.

Govoreč o slovenskej pravnej terminologiji spregovoriti nam je nekoliko besed v obrambo tistim tujkam, katere se nahajajo v vsakej pravnej terminologiji ter so v rabi tudi pri nas. Tu menimo mogočno krdelo po latinščini napravljenih izrazov, s katerimi natlačena je nemška pravna terminologija. Iz te zašli so tudi mej nas, in ker je latinščina posebno našemu jeziku nasproti prav zelo elastična, tako da njene izraze brez posebnih težav preobrazimo po svoje, zgodilo se je, da so se ti latinski izrazi tudi mej priprostim narodom prav zelo ukoreninili in močni boj bi se moral preboriti, preden izruvale bi se te tujke iz domače naše zemlje. Ker pa po našem mnenji ni ravno neobhodna potreba, da v pravnih spisih pišemo klasičen in kolikor mogoče čist jezik, menimo, da bode koristno, če v svojej pravni terminologiji ohranimo do sedaj v rabi se nahajajoče latinske izraze, in da se v tem oziru ne ravnamo po novošegnjih slovenskih jezikoslovnih nazorih, kateri strogo zahtevajo, da se ima v slovenščini zatreti vsak tuj izraz, kakor se zatré nitkarica na deteljišči. Pri tem svojem ravnanji dosegli bodemo pred vsem, da bodo slovenski odloki takoj od pričetka umljivi tudi priprostemu ljudstvu, katero, kakor rečeno, iz latinščine presajane izraze prav dobro umé in pozna. In če so se prisvojili te izraze tudi v Nemcih, kjer je jezik mnogo bolj razvit, kakor je razvit slovenski jezik, potem imamo mi ravno toliko pravice sprejeti jih v svojo terminologijo, in nespametno bi bilo, če bi se sramovali pred njim.

Živa potreba pa je, da se nekoliko uredi naša terminologija tako, da se bode za jeden in isti pojem po vsej Slovenskej rabil jeden in isti izraz. To nas je napotilo, da bodemo na tem mestu v prihodnje objavljali kratko najpotrebnejše izraze obsežajoče pravno terminologijo v ta namen, da bi se tu priobčeni izrazi v rabo upeljali povsod po slovenskej zemlji. Kdor bode pa mnenja, da bi bil ta ali oni izraz pripravnejši, kot priobčeni, prosi se, da nam s svojim nasvetom priskoči na pomoč, ker bodemo dobre svete radi in z veliko hvaležnostjo priobčevali.

(Dalje prihodnjič.)
